

1.3 SUBTEMA LES RELACIONS

A. TEMA

Avui està de moda dir que tothom s'ho pot muntar amb qui vulgui, quan vulgui, on vulgui... Per a algunes persones, es tenen relacions sense relacionar-se. Però arriba un moment, que alguna d'aquestes relacions et toca emocionalment. Llavors ja t'empipa molt que juguin amb tu...

La persona humana neix essencialment dependent, és un ésser incomplet i mancat. Si no tingués l'altre, moriria. Si en la seva primera infància la criatura no tingués la mare i el pare, moriria. A partir d'aquestes primeres relacions es va configurant tot el sistema de relacions posteriors. Si aquestes primeres relacions han estat satisfactòries, es va configurant un sistema operatiu emocional basat en la confiança, en la bondat de la realitat.

Al llarg de la vida, la gestió de les relacions personals es manté entre la necessitat (la dependència sana dels altres, en tant que persones incompletes) i l'autonomia. Quan entrem en contacte amb els altres, la pròpia identitat es veu modificada, es generen sentiments que poden arribar a l'odi i la gelosia. El contacte amb l'altre ens posa en contacte amb les diferents maneres de ser i de pensar, em fa veure que l'altre no és una perllongació del meu desig sinó que és diferent de mi mateix.

En canvi, només una bona relació amb els altres pot ser font d'equilibri i benestar personal.

B. TEXT BÍBLIC

EVANGELI DE JESUCRIST SEGONS SANT LLUC 6,27-38

"Però a vosaltres que escolteu, jo us dic: Estimeu els vostres enemics, feu bé als qui us odien, beneïu els qui us maleeixen, pregueu pels qui us calumnien. Si algú et pega en una galta, para-li també l'altra, i si et vol prendre el mantell, no li neguis el vestit. Dóna a tothom qui et demana, i no reclamis res al qui et pren allò que és teu. Tracteu els altres tal com voleu que ells us tractin. Si estimeu els qui us estimen, qui us ho ha d'agrair? També els pecadors estimen aquells qui els estimen! I si feu bé als qui us en fan, qui us ho ha d'agrair? També ho fan els pecadors! I si feu préstecs als qui espereu que us donaran alguna cosa, qui us ho ha d'agrair? També els pecadors fan préstecs als pecadors, si saben que en trauran un guany.

Però vosaltres, estimeu els vostres enemics, feu bé i presteu sense esperar res a canvi: llavors serà gran la vostra recompensa, i sereu fills de l'Altíssim, que és bo amb els desagraïts i amb els dolents.

Sigueu misericordiosos com ho és el vostre Pare.

No judiqueu, i no sereu judicats; no con-

demneu, i no sereu condemnats; perdoneu, i sereu perdonats. Doneu, i us donaran: us abocaran a la falda una bona mesura, atapeïda, sacsejada i curulla fins a vessar. Tal com mesureu sereu mesurats.”

CLAU DE LECTURA

Les relacions humanes són complexes. Jesús de Natzaret és conscient que la naturalesa humana és limitada, molt limitada, o sigui, que no som tot el “perfectes” i “bons” que ens agradaria ser. Sap que en el cor de l’home hi ha la divisió, l’enveja, la rancúnia. És tan conscient de com són les persones que fins i tot prediu que un dels seus millors amics el trairà i un altre el negarà tres vegades.

Jesús té clar que les relacions humanes, totes les relacions –també les de parella– cal treballar-les. Avui moltes de les afirmacions de Jesús de Natzaret són corroborades per les ciències humanes. Per exemple: que l’altre és un mirall on veiem com ens tractem a nosaltres mateixos i el nostre entorn; que sense assumir l’altre tal i com és no hi ha bones relacions; que sense perdó no hi ha evolució, creixement; que sense relacions positives, sense amor, és molt difícil l’acceptació de l’altre; o que sense arribar a acceptar sense odi allò o aquell que ens ha fet un mal personal important avancem. Em tracten tal i com jo tracto.

EVANGELI DE JESUCRIST SEGONS SANT LLUC 6, 37-38.

“No judiqueu, i no sereu judicats; no con-

demneu, i no sereu condemnats; perdoneu, i sereu perdonats. Doneu, i us donaran: us abocaran a la falda una bona mesura, atapeïda, sacsejada i curulla fins a vessar. Tal com mesureu sereu mesurats”.

CLAU DE LECTURA:

La nostra societat està regida per unes relacions de “poder” en tots els àmbits; Jesús ens crida a una manera de ser “alternativa”, que però ha d’estar acompanyada més pel bon humor i la senzillesa que per la pretensió de ser “bons”. Els “grans” han canviat el món amb aquesta manera de ser.

C. TEXT COMPLEMENTARI

L’èsser humà no només té intel·ligència, intimitat, voluntat, llibertat i autonomia, sinó també autocomunicació, és a dir, capacitat d’obrir-se als demés, de comunicar la seva intimitat, de donar-se. Podem dir, doncs, que la manera pròpia i natural d’autorealitzar-se i de trobar un autèntic sentit a la vida, és en contacte amb els demés i amb el món. Com diu M. M. Villa: “No podrà l’èsser humà ser persona per als demés si no és també persona per a si mateix; li resultarà impossible ser persona per a si mateix si no es vincula a les demés persones, així doncs, l’altre no és el meu enemic o competidor, sinó el millor que em pot succeir, doncs és ell qui em possibilita la meva autorrealització personal”.(M. Zabilde, F. Bajo)

De fet, l'altre no és el meu enemic o competidor, sinó el millor que pot passar-me, ja que és ell qui possibilita la meua autorealització personal”.

(M. MORENO VILLA)

“Si bé l'ésser humà és individual, únic i autònom, no podem oblidar que també és insuficient en ell mateix, necessitat dels altres i de la realitat que l'envolta, cosa que no s'ha de prendre com un desavantatge, sinó com una possibilitat d'autorealització i enriquiment. En aquesta interactuació trobem la possibilitat de fer junts, no només la pròpia història sinó també la història social, la història de tots, és a dir, de compartir un projecte d'humanitat.”

(José M. VEGAS)

En el moment d'obrar cap a l'altre i rebre una resposta, s'origina el *nosaltres*, i llavors passa que la relació del meu jo amb el tu, em descobreix el meu propi jo.”

(Cit. per R. L. LUCAS, *El hombre, espíritu encarnado*, Sígueme, Salamanca, 1999, 246.)

DE SIMONE WEIL, LA GRAVETAT I LA GRÀCIA

Aprèn a refusar l'amistat, o millor, el somni de l'amistat. Desitjar l'amistat és una gran falta. L'amistat ha de ser una alegria gratuïta com les que dona l'art o la vida. És necessari renunciar-hi per a ser digne de rebre-la. Pertany a l'ordre de la gràcia (“Déu meu, allunya't de mi...”). És a totes les coses que ens són donades de més a més.

Tot somni d'amistat mereix trencar-se. No

és per atzar que tu no hagis estat estimada mai... Desitjar escapar a la solitud és covardia. L'amistat no es busca, no se somnia, no es desitja: s'exerceix (és una virtut). Abolir tot marge de sentiment impur i de torbació.

O més aviat (doncs no cal podar en un mateix amb gaire rigor) tot el que en l'amistat no passa d'intercanvis afectius ha de passar a la reflexió. És totalment inútil abandonar la virtut inspiradora de l'amistat. El que ha de prohibir-se severament és somniar amb el goig dels sentiments. És corrupció. D'igual manera que no se somnia amb la música o la pintura. L'amistat no es deixa separar de la realitat, no és res més que la bellesa. Constitueix un miracle... com la bellesa. I el miracle consisteix simplement en el fet que existeix. Als vint-i-cinc anys, és temps d'acabar radicalment amb l'adolescència...

D'altra manera no es pot ser persona, doncs com afirma M. M. Villa: “No podrà l'ésser humà ser persona per als altres si no és persona també per a si mateix; li resultarà impossible ser persona per a si mateix si no es vincula a les altres persones.”

(M. MORENO VILLA, *El hombre como persona*, Caparrós editors, Madrid, 1995, p. 80. “Despullar un altre de la seva dignitat té com a conseqüències l'autodespullament de la dignitat ètica del despullador”, *ibid...*, p. 92)

“Viure és en realitat un con-viure, una existència orientada cap al tu, a partir de la qual descobreixo i realitzo el meu propi jo, al mateix temps que el tu en descobreix i realitza la seva. El jo pren consciència de

si, es pensa a si mateix, se sent i es desenvolupa, no aïllat i tancat en si mateix, sinó a partir del ser-amb-els-altres. D'aquesta manera, perdre('s) és trobar(-se), desposseir(-se), és rebre('s), donar(-se) és posseir(-se). Descobrim la nostra humanitat i la nostra identitat més íntima en diàleg amb l'alteritat.

(Cf. C. Díaz, *La persona com a do*, Desclée de Brouwer, Bilbao, 2001, p. 113-116).

"L'altre no és límit per al meu propi jo, sinó que esdevé font per al meu jo".

(Cit. por, M. MORENO VILLA, p. 92).

"Cada persona puede decir tú y es entonces yo".

(Cit. por, M. MORENO VILLA, p. 181).

"La persona només es coneix del tot i de veritat quan es manifesta en la trobada amb els altres".

(R. CARBALLO. Cit. por M. VIDAL, *Moral de Actitudes II-1ª*, Editorial Covarrubias, Madrid, 1990, p. 243).

"La persona assoleix un ple desenvolupament humà, físic i espiritual, només en relació amb els demés".

(R. L. LUCAS, *El hombre, espíritu encarnado*, Sígueme, Salamanca, 1999, 243).

"L'existència del jo, no es fonamenta en la relació amb si mateix, sinó en la relació amb el tu".

(Cit. por J. DE SAHAGUN LUCAS, *Las dimensiones del hombre*, Ediciones Sígueme, Salamanca, 1996, p. 174).

"Jo col·laboro amb tu a fer-te ser allò que tu ets, i tu col·labores amb mi a fer-me ser allò que jo sóc".

(C. DIAZ, p. 33).

"Si bé, l'ésser humà és individual, únic i autònom, no podem oblidar que també és insuficient en si mateix, necessitat dels demés i de la realitat que l'envolta, no com una desavantatge, sinó com una possibilitat d'autorealització i enriquiment. Precisament, en aquesta interactuació trobem la possibilitat de fer junts, no només la pròpia història personal sinó també la història social, la història de tots, és a dir, de compartir junts el projecte de la humanitat".

(J. M. VEGAS)

"Viure és en realitat un *con-viure*, una existència orientada cap al tu, des del qual descobreixo i realitzo el meu propi jo, a la vegada que el tu descobreix i realitza el seu propi jo. Dit d'una altra manera, el jo pren consciència de si, es pensa a si mateix, se sent i es desenvolupa, no pas tancat i aïllat en si mateix, sinó des del *ser-amb-els-altres*. D'aquesta manera, desposseir-se en la relació amb els altres és trobar-se, *donar-se* a l'altre és *posseir-se*. Quan actuo vers l'altre i rebo una resposta s'origina el nosaltres, i aleshores succeeix que la relació del meu "jo" amb el "tu" em descobreix el meu propi jo, qui sóc i com sóc".

(C. DÍAZ)

D. TEXT DEL MAGISTERI

“CATECISME DE L'ESGLÉSIA CATÒLICA

1807. La *justícia* és la virtut moral que consisteix en la constant i ferma voluntat de donar a Déu i al proïsme el que els és degut. La justícia envers Déu és anomenada ‘la virtut de la religió’. Envers els homes la justícia ens disposa a respectar els drets de cadascú i a establir en les relacions humanes l’harmonia que promou l’equitat respecte a les persones i al bé comú. L’home just, evocat freqüentment a les Sagrades Escripures, es distingeix per la rectitud habitual dels seus pensaments i de la seva conducta amb el proïsme. “Sent jutge, no cometis injustícies, ni a favor del pobre, ni per respecte al gran: jutjaràs amb justícia el teu proïsme” (Lv. 19,15). “Amos, tracteu els esclaus amb justícia i equitat, sabent que vosaltres també teniu un amo en el cel” (Col. 4, 1).

La Sagrada Escripura, en efecte, ensenya que l’home fou creat “a imatge de Déu”, capaç de conèixer i estimar el seu Creador, col·locat per Aquest damunt totes les criatures terrenals com a senyor, a fi que les regís i se’n servís, glorificant Déu. “Què és l’home, que Us en recordeu? O el fill de l’home que el visiteu? L’heu col·locat poc més avall dels àngels, l’heu coronat de glòria i honor i l’heu constituït sobre les obres de les vostres mans. Tot ho heu sotmès sota els seus peus” (Sav. 8, 5-7).

Però Déu no creà l’home sol: car des del començament “els creà mascle i femella” (Gèn. 1, 27), l’associació dels quals constitueix la pri-

mera forma de comunió de persones. Des de la seva natura íntima, l’home és ésser social, i sense relacions amb els altres no pot viure ni expandir les seves qualitats”.

(Concili Vaticà II. Gaudium et Spes, 12)

CATECISME DE L'ESGLÉSIA CATÒLICA

1606 Cada home, tant en el seu entorn com en el seu propi cor, viu l’experiència del mal. Aquesta experiència es fa sentir també en les relacions entre l’home i la dona. Des de sempre, la unió de l’home i la dona viu amenaçada per la discòrdia, l’esperit de domini, la infidelitat, la gelosia i conflictes que poden conduir a l’odi i al trencament. Aquest desordre pot manifestar-se de manera més o menys aguda, i pot ~~ser més o menys superat, segons les cultures,~~ les èpoques, els individus, però sempre apareix com quelcom de caràcter universal.

1607 Segons la fe, aquest desordre que constatem dolorosament, no s’origina en la naturalesa de l’home i la dona, ni en la naturalesa de les seves relacions, sinó en el pecat. El primer pecat -ruptura amb Déu- té com a conseqüència primera el trencament de la comunió original entre l’home i la dona. Les seves relacions queden distorsionades per greuges recíprocs (cf. Gn 3, 12); el seu atractiu mutu, do propi del creador (cf. Gn 2, 22), es canvia en relacions de domini i de concupiscència (cf. Gn 3, 16b); la bella relació de l’home i la dona de ser fecunds, de multiplicar-se i sotmetre la terra (cf. Gn 1, 28) queda supeditada als dolors del part i als esforços de guanyar-se el pa (cf. Gn 3, 16-19).

1608 Però, l'ordre de la Creació subsisteix, tot i que greument pertorbat. Per guarir les ferides del pecat, l'home i la dona necessiten l'ajuda de la gràcia que Déu, en la seva misericòrdia infinita, mai els ha negat (cf. Gn 3, 21). Sense aquesta ajuda, l'home i la dona no poden arribar a realitzar la unió de les seves vides, en ordre a la qual Déu els creà "al principi".

E. UN DIBUIX O VINYETA

F. UNA CANÇÓ

L'absència. Aquest és un dels elements fonamentals a partir dels quals conscienciem el paper que l'altre té ens les nostres vides. En la música actual, la Referència actual és permanent. En molts casos, es dibuixen dependències gairebé malaltisses, on l'altre dóna un sentit total i absolut a la pròpia vida. L'altre, però, no pot esborrar la pròpia autonomia, ni menys la pròpia identitat. Les relacions que són factor de creixement i de benestar personal són aquelles establertes des de la gratuïtat personal.

La lletra de Bebe podria entendre's fins i tot com la lletra d'un poema místic. Quan l'Altre és Déu la relació amorosa utilitza també les mateixes metàfores.

TÍTOL: RAZONES
 CD: PA FUERA TELARAÑAS
 AUTOR: BEBE

Te echo de menos, le digo al aire
te busco, te pienso, te siento y siento
que como tú no habrá nadie
y aquí te espero, con mi cajita de la vida
cansada, a oscuras, con miedo
y este frío, nadie me lo quita.

Tengo razones, para buscarte
tengo necesidad de verte, de oírte, de hablarte
tengo razones, para esperarte
porque no creo que haya en el mundo nadie más a
quien ame
tengo razones, razones de sobra
para pedirte al viento que vuelvas
aunque sea como una sombra
tengo razones, para no quererte olvidar
porque el trocito de felicidad fuiste tú quien me lo
dio a probar.

El aire huele a ti, mi casa se cae porque no estás aquí
mis sábanas, mi pelo, mi ropa te buscan a ti
mis pies son como de cartón
que voy arrastrando por cada rincón
mi cama se hace fría y gigante
y en ella me pierdo yo
mi casa se vuelve a caer
mis flores se mueren de pena
mis lágrimas son charquitos
que caen a mis pies
te mando besos de agua
que hagan un hueco en tu calma
te mando besos de agua
para que bañen tu cuerpo y tu alma
te mando besos de agua
para que curen tus heridas
te mando besos de agua
de esos con los que tanto te reías.

G. UNA EXPERIÈNCIA A VIURE

La lectura del nostre calendari i horari particular és un indicador bastant fiable dels nostres desigs més de fons. En aquesta lectura cal llegir-ho tot: també les ocupacions que tenim en el temps lliure, un temps que ocupa part important de la nostra vida. Per exemple: què ens dediquem a mirar, a escoltar... a la tele, a Internet? Quina interpretació fem del temps que hi dediquem? És important també saber el temps que dediquem als estudis o a la feina.

Cap d'aquestes activitats en si no indiquen res. El veritable indicador és saber quin és el desig més de fons

Molt sovint pensem que el tema de l'estimar els altres ens porta a fer activitats "extres" a les que habitualment fem. És possible que per a molta gent només fugint del seu context particular pugui conscienciar com és la seva vida en totes les seves dimensions. Aquí us proposem dues experiències ben diverses:

1. Per aquells que necessitin sortir del seu àmbit quotidià. Es tracta de buscar algun àmbit on es tingui constància que hi ha situacions de patiment real, de dolor. Àmbits on ens sigui possible entrar-hi i col.laborar. Cal poder dissenyar una estada en un d'aquests àmbits (ja sigui de gent gran, de marginació, de patiment emocional, de pobresa, en un país del Tercer Món, etc.). L'objectiu és doble: mentre es pot ajudar persones en situacions concretes també això ha de servir per conscienciar com són

les nostres relacions habituals.

2. Fer de la vostra vida quotidiana un "Gran Hermano" (i ho posem entre cometes) durant 2, 3, 4 ó 5 dies. Què volem dir? Doncs que durant un període de temps determinat demaneu a un amic/a que us gravi amb una càmera de video moments diversos del dia: el matí, quan us lleveu i esmorzeu; quan esteu dinant amb els de casa o a l'escola o a la feina; a l'escola, esplai, feina...;

Es tracta de enregistrar els moments rutinaris de la vida per poder captar de quina manera us relacioneu amb el món.

És clar que la feina difícil, a part de posar-vos d'acord amb els termes de l'enregistrament, és l'anàlisi de la gravació. Cal disposar d'un gran clima de confiança i respecte mutu per poder-ho fer. Si no, millor no fer-ho i mirar-s'ho cadascú amb ell mateix o amb les persones que cregui que poden aportar elements positius per a la reflexió.

H. REFERÈNCIA: LLIBRES, LINKS, BIBLIOGRAFIA, PÀGINES WEB...

http://www.microsoft.com/spain/empresas/rppp/comunicacion_corporal.msp
<http://www.morelove.com/Article5.html>
<http://www.sexyono.com/>

R. CARBALLO. Cit. por M. VIDAL, *Moral de Actitudes* II-1ª, Editorial Covarrubias, Madrid, 1990, p. 243.

UNA PEL·LICULA

TÍTOL: "EN UN LUGAR DE ÁFRICA"

DIRECTOR: CAROLINE LINK

Farts dels nazis, una família alemanya d'origen jueu, emigra a Kenya en 1938. Amb l'ajuda d'un intel·ligent cuiner nadiu, la filla s'integra amb entusiasme a la cultura keniana, tot el contrari que els pares, als quals la situació els afecta fins i tot l'estabilitat matrimonial.

Aprofundeix amb subtilesa en els conflictes morals, la pel·lícula acaba resultant un emocionant elogi de la unitat familiar, l'amistat, l'educació i la integració racial.

